עקספּערטן אין פאַרביקן מענערס און פרויען אפּהאַלט טעריינג און דיוקא גרבעס. עסטימיטס נעגעבן פריי.
אייער אַלטע קאַר געמאַכט ווי ניי!
WINNIPEG AUTO PAINTING CO.
Henry Shipper and Jake Fireman, Props.
PHONE 24 527
253 ELLEN ST.
(Near Logan Ave.)

1 טאָג
נעדיינקס מיט פיר קשנען אייך געבן באַרינונג אויב איר פאַרלאַנגט, דריי קליינינג אין אַלע אייערע אָרער פאַרבן
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.
נ. ב. פאַרמאַנ, מענעדזשער

דעם רב׳ס טאָכטער

א העכסט שפּאַנענדיקער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין מיטל־אַלטער
פון לעאָן וויעזענטעל

קאַפּיטל איינס

צווישן אַלע אידישע מיידלאַך אין דער געטאָ פון טירנאַ*) איז חנה׳לע — די איינציקע און זייער געראַטענע טאָכטער פון דעם גרויסן רב ר׳ יצחק אייזיק, געווען די גאַר באַליבסטסטע און געאַכטעסטע.

די ליבע און גרויסע אַכטונג צו חנה׳לען האָט זיך ניט בלויז געגרונדעט מען דערפון וואָס זי איז געווען אַריבער אין דער טייל פון שטאָט, וועלכער איז גערופן פון די גרעסטע רבנים און געלערנטע פון זיין צייט נאָר נאָך מער דורך איר איינגעבוירענער טערעסאַנטער, סימפּאַטישער און אומ־נעדערפאַר גוטער אידישע טעכטער. דערפאַר איז חנה׳לע מערסטנס פאַרבונדן מיט אַלע יונגע אידישע מיידלעך אין דער געטאָ. אין מיטל־אַלטער איז די דאָזיקע שטאָט געווען אַ זעלבסטשטענדיקע פירסטנטום און איז דער צייט ווען אונזער נעשיכטע הויבט זיך אָן, רעגירט געוואָרן פון אַ פרוי, באַקאַנט אַלס די פרוי־נעסיס מאַריע. איצט געפינט זיך די שטאָט אונטער דער הערשאַפט פון טשעכאָסלאָוואַקיע און טראָגט דעם נאָמען טראַנוואַ.

עמאַנועל מ. פינקלמאַן, בי.אי.
אָפּטיקאַן
פאַרייניקט מיט דזש. אי. בריטס אָפּטאָמעטריסט
בריטס דראָג סטאָר
1298 מיין סט.
נעקסט צו קאַלעדזש טעאַטער
אויגן אונטערזוכט און גלעזער צוגעפּאַסט
E. M. FINKLEMAN, B.A.
Phones:
Office 54 660; Res. 33 759

געוויינלאַך אַנציענדער פערזענלאַכקייט.

אין דער צייט ווען אונזער געשיכטע הויבט זיך אָן — אין דעם יאָר 1363 — איז חנה׳לע אַלס געווען נייַנצן יאָר. איר נאָנצן לעבן האָט זי פאַרבראַכט אין דער אַריסער, פינסטערער געטאָ, מיט אירע האַלב איינגעפאַלענע הילצערנע הייזער. אירן האָבן אַ צוי יענער צייט געמענט פאַרלאָזן די געטאָ און זיי זיינען אַריבער אין דער טייל פון שטאָט, וועלכער איז געווען באַוואוינט פון קריסטן, נאָר אין באַשטימטע טעג. אָבער אויך דאַמאָלס איז דאָס געווען אַ גרויסע געפאַר, באַזונדערס פאַר יונגע אידישע טעכטער. דערפאַר איז חנה׳לע מערסטנס פאַרבליבן הינטער די מויערן פון דער געטאָ און האָט איר שיינעם פּנים כמעט קיינמאָל ניט געוויזן פאַר דער ליכטיקער וועלט.

טראָצדעם איז זי אָבער פון נאַטור באַשאַנקען געוואָרן מיט אַן אומעגעוויינלאַכן שאַרפן שכל, מיט דער פּייאָקייט צו זעען אַלע אַרום איר מיט אַ קלאָרן בליק, און אויפצופאַסן אַלע פאַסיריונגען אין לעבן ווי אַ דערפאַרענער, קלוגער און וויינזיכטיקער מענש.

חנה׳לע האָט געלעבט אין מיטל־אַלטער, אין יענע פינסטערע צייטן אין דער מענשלאַכער נעשיכטע, ווען דער עגן האָבן נאָך כמעט גאַר קיין שום ראַל ניט געשפּילט אין דעם נעזעלשאַפטלאַכן לעבן. אפילו ביי יענע פעלקער, וועלכע האָבן שוין נעהאַט דערגרייכט צו אַ הויכער קולטור שטופּע, אין די פרוי אַלץ פאַרבליבן די אונטערגעאָרדענטע פון דעם מאַן און האָט נעגעמוזט, צוערשט פון איר פאָטער, און דערנאָך פון איר מאַן, מיט וועלכן זי האָט חתונה געהאַט, אַפּטמאָל אפילו קאָנען איר איינגענעם ווילן.

חנה׳לע האָט אָבער געראַטן דאָס גרויסע גליק וואָס איר פאָטער איז געווען ר׳ יצחק אייזיק, וועלכער איז ניט בלויז געווען אַ איינער פון די גרעסטע לומדים פון זיין דור, נאָר וועלכער איז אויך געווען אין אַלע אַנדערע ענינים אַ גרויסער ליבעראַל און האָט זיך געפירט אין אומגאַנג מיט זיין הויז געזינט כמעט וועלטלאַך. ר׳ יצחק אייזיק האָט ניט נעקוקט אויף זאַך, וואָס איז זיינס, וואָס געהערט צו אים, און איבער וואָס ער האָט דאָס אוכאַשריינקטע הערשער־רעכט.

מיט זיין ווייב, דבורה, פלעגט זיך דער גרויסער רב נאָנץ אַפּט באַראַטן ווען די וויכטיקסטע ענינים, און אַזוי ווי זי איז געווען אַ זייער קלוגע, האָט ר׳ יצחק אייזיק ניט איין מאָל אָנגענומען אירע עצות און פלעגט זיך לויט זיי איינאָרדענען. פילע יאָרן האָט די רביצ׳ן ניט געבאָרן קיין קינד און כאָטש ר׳ יצחק אייזיק האָט בען צו יענער צייט געמענט פאַרלאָזן די געטאָ און זיי זיינען אַריבער אין דער טייל פון שטאָט, וועלכער איז געווען באַוואוינט פון קריסטן, נאָר אין באַשטימטע טעג. אָבער אויך דאַמאָלס איז דאָס געווען אַ גרויסע געפאַר, באַזונדערס פאַר יונגע אידישע טעכטער. דערפאַר איז חנה׳לע מערסטנס פאַרבליבן הינטער די מויערן פון דער געטאָ און זיי זיינען אַריבער אין דער טייל פון שטאָט, וועלכער איז געווען באַוואוינט פון קריסטן, נאָר אין באַשטימטע טעג. אָבער אויך דאַמאָלס איז דאָס געווען אַ גרויסע געפאַר, באַזונדערס פאַר יונגע אידישע טעכטער. דערפאַר איז חנה׳לע פאַרבליבן הינטער די מויערן פון דער געטאָ און אויסגעוויילט די אַלע אידישע מיידלעך פון טירנאַ דאָך ניט זעלטן זינדיקן און שטעלן אַ זייטיקן קוק אויף חנה׳לען. שטעלערהייד זיינען אפילו אַלע טעלאַכן פון זיי געווען פאַרליבט אין איר און ניט אין יונגערמאַן האָט פאַרבראַכט שלאָפן לאַנג נעכט, בעטנערע נאַכט, אַז ער זאָל אים באַשעאַרן די שיינע חנה׳לע פאַר אַ ווייב.

שדכנים פון די ווייטסטע לענדער פלעגן קומען קיין טירנאַ און אָפּהאַלן די טירן פון דעם גרויסן רב אין אַלן אַנבאָטן די בעסטע שידוכים פון דער וועלט. חנה׳לעס שיינקייט איז געווען באַלד אַזוי באַרימט ווי איר פאָטערס געלערנטקייט, און רבנים פון נאָענטע און ווייטע לענדער האָבן זיך גע־זוכט משרד צו זיין ריכטיקער תשובה ווען זיינע אינטימע פאַמיליען באַר־ציאָנגען.

דאָס זעלבע פלעגט אויך פּאַסירן שפּעטער, ווען ר׳ יצחק אייזיק פריינט אַן קרובים פלעגן אים שטעלן טויר־זענטער אַנדערע פראַגן וואָרנס ער לאָזט זיין טאָכטער אַזוי לאַנג אַרום־גיין אין זיין הויז און ער טראַכט גאָר־ניט ווען חתונה מאַכן איר.

חנה׳לע איז געווען אַן אמת׳ע שיי־נע אידישע טאָכטער — כמעט די שענ־סטע פון איר דור. איר פּנים איז גע־ווען ווי איר אויסגעטאָקן און האָט גע־שיינט ווי די ליכטיקע זון. דער ווייס רויזלאַכער קאַליר פון איר פּנים, וואָס איז געווען נאָר עפּעס ליינגער פון קיי־לאַכריק, האָט זיך אָפּגעשלאָגן ווי דער געמיש פון רויזלאַכע רויזן מיט שניי ווייטע ליליען. פון אונטער אירע לאַנ־גע, אַריענטאַליישע ברעמען האָבן אויסגעפינקלט אַ פאָר טונקל בלויע אויגן. וועלכע האָבן ליכטיק געמאַכט יעדן פינסטערן אָרט, אויף וועלכן זי האָט זיך געפונען. איר פיגור איז גע־ווען ווי אויסגענאָסן: הויך, גלייך, בויגזאַם און שלאַנק. עלאַסטיש און רייצנד. אירע לאַנגע, פעף שוואַרצע לאָ־קען האָבן אַראָפּגעשטראָמט איבער אי־רע רונדע אַקסלען און פון פאַרנט־

היימאַן און העסטרין
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
216 — מעקאַנטייער בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרינג וואוינונג:
306 סט. דזשאָנס עוו., טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס
207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאָן 21 345—6

משערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 591 און 24 666

קאַנטאָר און דאָרפמאַן
אדוואָקאַט און נאָטאַרי
CANTOR & DORFMAN
211 קורי בלדג. 233 פּאָרטעדזש עוו.
טעל. 225 89—29 937
רעזידענס:
103 בענערמאַן עוו., טעל. 51 353

ה. שולמאַן
אדוואָקאַט און נאָטאַרי
נעלט צו לייען אויף ½* פּראָצענט
Schulman & Nitikman
213 קאַנפעדעראַציאָן לייף בילדינג
457 מיין סט., אַנטקעגן סיטי האַל
טעלעפאָן 88 462

מ. אַווערבאַך
באַריסטער, סאָליסיטאָר נאָטאַרי
אין א. וו.
8—824 ראָיאַל בענק בלדג.
טעלעפאָן 86 200
רעז. 435 אַבערדין עוו., טעל. 53 354

ש. מילער
באַריסטער, סאָליסיטאָר א. א. וו.
S. MILLER, B.A., LL.B.
505 Paris Bldg., Portage and Garry
Phone 22 203
מר. מילערס וואוינונג:
152 באַראָוס עוו., טעלעפאָן 51 652

Doctors' Directory דאָקטוירים
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	**דר. ס. דוש. כערמאַק**, 834 מיין סטריט אָפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	**דר. דוש. כרענער**, 402 סעלקירק עוועניו אָפיס שטונדן: 3—5. 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	**דר. א. גוטמאַן**, 714 טאַראַנטאָ דזשעו. טראַסט בילדינג, 283 פּאָרטעדזש עוועו., קאָר. סמיט אָפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אַפּאָינטמענט DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	**דר. ס. דשואוויש**, 404 באַיד בילדינג שטונדן: 11—12, 3—6 און ביי אַפּאָינטמענט DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	**דר. וו. הערשפילד**, 576 מיין, קאָר. אַלעקסאַנדער אָפיס שטונדן: 11—1. 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	**דר. כ. א. וויקטאָר**, קאָר. סעלקירק און סאַלטער (אויבער דער באַנק) אָפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
53 181	53 181	**דר. י. פּערלמאַן**, 291 באַראָוס, קאָר. טשאַרלס אָפיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	**דר. ס. קאָבריינסקי**, סוויט 2 קראָסס בלאָק (מיין און דאָפערין עוועניו) אָפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
53 915	52 614	**דר. סעם ראָדין**, ראָיאַל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אָפיס שטונדן: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	**דר. א. ל. שובין**, שטונדן 11—12 און 2—6 אָפיס: בענק אָף קאָמערס בלדג., מיין און אַלעקסאַנדער רעזידענס: 375 מאַקריי עוועניו DR. A. L. SHUBIN
		אויגן, אויערן, נאָז און האַלז
29 110	51 848	**דר. י. ה. בעקמאַן**, 613 באַיד בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	**דר. ד. מ. דושענאָף**, 830-2 סאָמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראַנקהייטן
88 013	53 320	**דר. ה. מעדאָוויי**, 904 באַיד בלדג. 3—5; 332 מאַניטאָבאַ עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY
22 446	51 801	**דר. דושאַ. ה. שאַפּירא**, 604 באַיד בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. GEO. H. SHAPERA

Dentists Directory דענטיסטן
IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	**דר. י. בן עזרא**, ב.א. 962½ מיין, קאָר. סעלקירק DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		**דר. מ. כרעגמאַן**, סט. 1 סט. דזשאָנס בלאָק, 984 מיין DR. M. A. BREGMAN
56 056		**דר. ס. טשווירטשיל**, סוויט 1 טריק בלאָק, 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL

Drs. W. J. KING and D. B. REID
Chiropractors
914 SOMERSET BLDG. PHONE 24 448
10 יאָר פּראַקטיק אין ווינניפּעג. פיינסטע איינריכטונג איינשליסנדיק וויסנשאַפטלאַכע נייסטע ראַדיאָנעק פאַטהאָלאָגס צו דיאַגנאָזירן אַלע קראַנקהייטן און אַרבעט אויס דיעטע צוצופּאַסן צו יעדן קאַמפּליינט.
פרייע גרינדלאַכע עקזאַמענירונג

איבער א מיליאָן פּעקלאַך פאַרקויפט יעדן יאָר
"SALADA" TEA
"פריש פון די גערטנער"

פאַר עקסטרא וועדטה . . .
עס לוינט זיך אינטערצושטרייכען דעם נאָמען קעלאָגג׳ס און נעמען אַיהר קויפט קאָרן פלייקס.
דאָ האָט אַיהר דער וועלט׳ס פּאָפּולערסטען פאַרטיג־צום עסען סיריעל. עס קאָסט בלויז עטליכע סענט אַ פּעקעדזש. אימער גרייט צו סערוויערן. קיינע שווערינ־קייטען אָדער אַרבעט. מחיה׳דיג!
וועלכע אַנדערע שפּייזען אָפערען אייך אַזוי פיעל ווערטה? קעלאָגג׳ס קאָרן פלייקס זיינען מחיה׳דיג אויף פריהשטיק, אויף מיטאָג, פאַר׳ן קינדערשען אָוועד מאָל־צייט — און פאַר אַ נאַש איידער אַיהר געהט שלאָפען.
סערווירט מיט מילך אָדער קרעם. טוט אַריין פרישע אָדער געקענטע פרוכטען אָדער האָניג. זעהר לייכט צו פאַרדייהען. קרוכלע און פול מיט טעם.
קלוגע קויפערס ווייסען אַז עס איז ניטאָ קיין סאָבסטי־טוטס פאַר אמת׳ע קעלאָגג׳ס, די אָריגינעלע קאָרן פלייקס. נאָכגעמאַכטע זיינען קיינמאָל ניט שלעכט אַיהר „וואונדער" טעם!
זוכט דעם רויטען־און־גרינעם פּעקעדזש ביי אייער גראָ־סער. אויסזען־פריש אין דעם פאַטענטירטען וואַקס־שטיי־פען פּאַפּיר. געמאַכט פון קעלאָגג אין לאָנדאָן, אַנטעריאָ.
• • •
קעלאָגג׳ס קאָרן פלייקס זיינען אַבסאָלוט כשר אונטער דער השגחה פון אונדזר הרבנים פון טאָראָנטאָ.

אנאָנסמענט פון ספּעציעלן אינטערעס צו פאָולטרי פּעלדיס און דזשענעראַל סטאָרקיפּערס
מיר געפינען זיך איצט אין
1032 לאָגאַן עוועניו
נעקסטע טיר צו די העכסטע פריזען פאַר אַלע פאַרטן עופות (פאָולטרי)
צוגעשטעלט צו אינדער טיר פון קאָנטרי סוחרים.
מיר קויפן אויך עז. א. ב. קאָנטרי פאַנגס און ביי אַראַנזשירונגען מיט דזשענעראַל מערטשאַנטס. מיר שיקן פאָולטרי האַרס צו זייערע שטעטראַד און מיר לאָדן אַן ביי זייערע סטאָרס, קומט מיט אונז אין באַריהונג פאַר פריזען.
Dominion Poultry Sales
1032 LOGAN AVENUE, WINNIPEG
Business Phone 88 575 Night Phone 51 549

דאָס אידישע טעאַטער

איף די פעלדער פון אידנבריידזש

(שלום פון עדיטאָריעל זייט)

האָט זיך נעקלאַנט איף די שווערע צייטן וואָס זיי מאַכן איצט דורך. אָבער דאָס איז דאָך אַן אַלגעמיינע לאַנד־דערשיינונג. וואָס זייטסיק איז, קיי־נער האָט זיך ניט באַקלאָגט, חלילה, איף דער באַזונדערער אידיש־פאַר־מעשער דאָליע...

יאָ, אידנבריידזשער אירן האָבן גע־טרייערט איף זייער פלעגט: כ׳מאָין ווייט פון אַ קולטורעלן צענטער, כ׳בענקט נאָך מענשן, כ׳וויל אַמאָל הערן אַ אידיש וואָרט, כ׳וועט דאָך פשוט אָפּגעריסן פון דער וועלט אַ. אַ. וו. אַ. וו. זיי קאָנען ניט פאַרגעבן קיין איין אידישן לעקסטער וואָס באַזוכט אַמאָל בערב קאַנאַדע און פאַרוועט זיי. זיי ווילן און דורשטן מיט נאָך אַ ניי־עם מענשן, וואָס זאָל זיי אביסל אָפּ־פרישן.

דאָס איז אַ קלאָרע דערשיינונג אין אידיש־פאַרטערשן לעבן. מיין איינדרוק אין אַבער, אַז די אידנבריידזשער אין אַ שיין אינטערעסאַנטער אינם קולטורעלן זין, ווי ס׳דוכט זיך ווי. כ׳ווייס אין מידה זיין: כ׳האָב דער־וואַרטעט צו באַגעגענען פאַרגרעבטע אידישע נשמות. — אַלס רעאַקציע צו אַזוינער צופיל נשמות׳דיקן לעבן — און כ׳האָב דאָס ניט געטראָפן. אומע־טום אין יעדער שטוב, האָב איך גע־זען צייטונגען, — אידישע און ענגלי־שע, — באַגעגנט ביבליאָטעקן (חוץ דער צענטראַלער האַל ביבליאָטעק) גע־זען, ביי יעדן כמעט, אַזוינע שווערע ביכער ווי דאַרווינס "די אָפּשטאַמונג פון מענשן", אָפּהאַנדלונגען אינבער עליגיעזע, געזעלשאַפטלאַכע אַרעד מאַציאַלע פראַגן, ענגלישע ביכער, ישורנאַלן, — קאָן דאָס אָנגערופן ווערן קולטורלאָזיקייט?

אין אידנבריידזש, אַ פּלאַץ וואו אין וויינטער איז פאַראַנען אַזויפיל פרייע צייט, — שפּילט מען ניט אין קאַרטן און מ׳מאַכט דאָרט ניט קיין "פאָקער־לאַך". נאָנץ אָפט ווערן דאָרט איינגע־אָרדענט ליטעראַרישע אונטן, קאָנצערט־טעג, און פאַרשיידענע פאַרווייענונגען. באַזונדערס וויל איך אונטערשטרייכן די פריזען: זייער אינטעליגענץ, זייער ליבע צום אידישן וואָרט און זייער באַ־עונקייט איז צו באַוואונדערן. זיי זענען צו יעדער צייט זיך אויסלייכן מיט אַ שטאָטישער פרוי.

אין די אידנבריידזשער יונגט מעג זיין אַ מוסטער פאַר אונז אַלעמען. קיי־נער פון פאַרשיידענע עלטערן רייזן אַזאַ זאַפטיקן אידיש, אַז פאַר אַ מענ־שען וואָס איז באַקאַנט מיטן אַמעריי־קאַנער יונגט פּראַבלעם, בלייבט ניט מער, ווי צו שטיינען. איר הערט דאָ די ליטווישע שפּראַך מיט אַלע אירע חן׳דעראַך. קינד און פאָטער איז איינס, איין נשמה, איין לעבן און איינע און די זעלבע ליבע צו דער ערד.

כ׳האָב נערעט מיט צענעליקער יונ־געלייט און מיידלאַך. זייערע ענטפערס זיינען געווען קלאָרע, זאַכלאַכע און אינטעליגענטע. אַלע האָבן זיי באַקו־מען אַ אידישע דערציאונג. און אַלע האָבן גלייכצייטיק דורכגעמאַכט אַ פּאַבליק סקול אָדער הייסקול. אין זיי־ערע רייד־פּיט זיך ניט דער הרהה און איינפלוס פון מואיי, אָדער דער ווייג פון "קאָמיק פיידזש". אַ קינד פון 10 יאָר פאַרשטייט דאָרט מער דאָס לעבן ווי אַ שטאָטישער כחור פון 20 יאָר.

שווער אַרויצוגעבן דאָס נאָנצע אידנבריידזשער לעבן. ווען כ׳וויל אַבער דורך איבער דער פאַנאַראַמע בילדער וואָס כ׳האָב דאָרט באַגעגנט, ווען כ׳דערזע די פאַרבריינטע פּנים פון 9יאָריקן מייידעלע, וואָס האָט מיך אַרומגעפירט מיט איר פערדל צו די אַרומיקע פאַר־מערס, ביז צום יונגן, באַלאַנד אידישן פאַרמער, וועלכער — אַ פאַרשווייצטער און אין אַוועראַלס — האָט נעשפּילט פאַר מיר אויף זיין פידל אונטער דעם אָקאַמפּאַניימענט פון זיינע הינדעלאַך וועלכע האָבן זיך אַרומגעדרייט אין שטוב. — ווען כ׳דערזע דאָס אַלעס, נעמט מיך אַרום אַ טיפע פרייד פאַר די פאַר טעג, וואָס כ׳האָב פאַרבראַכט אין אַט דער וואונדערבאַרער אידישער קאַ־לאָניע.

:: :: ::

שיין זיינען די נעכט איבער די פעלד־דער פון אידנבריידזש, שיין אין דאָס נעוואַנט פון די אידנבריידזשער טעכטער און זין!..

פאַרסט אַזוי ביינאַכט מיט אַ "טיש". דער וואָגן איז פול. מיט חברה און מיידלאַך, איינעקע לינן, אַנדערע שטיי־ען, און אַלע צוזאַמען זיינען מען לידער פון דער גאַרטער וועלט. אַט זיינען מען "אַ קרעטשמער" דאָס קרעטשריש ליד קלינגט דאָ ווייט און פרעמד. די וועל־דער ענטפערן אַפּ מיט הילכיקע עכאָס. די פערד גייען פאַטעלאַך אין הערן זיך אין אינם נעוואַנג, — וואָס נאָך זאָלן זיי טאָן אויב ניט הערן, — בוימער שטייען באַדעקטע מיט שוואַרצע סאַ־מעטענע קאַלדערעס, דער הימל איז הויך און בלוי, ווייט פינקלען פאַר־מערשע פייערלאַך, — שאַ! ס׳דוכט זיך, אַלעס הערט און זיינען מיט דיר צוזאַמען.

ווי גוט דאָ איז, ווי פריש און שטאַרק די לופט. קוקסט אויף די פעלדער, קוקסט אויף דאָרף און ווי פון זיך זעט־מען זיך ווייקלען געדאַנקען: דאָס האָ־בען אידישע הענט געטאָן. דאָס האָבן שניידערישע פינגער, ווי ביי אַ מאַנטל, אַזוי שיין אין פיין אַרומגעזוימט. אַרומ־געסטרינגעוועט מיט פלוטן, די שוואַר־צע, צעקעמטע פעלדער. דאָס האָבן אַי־דישע פעלדערס, מנחם־מענדלס, מיט איינגעגעבן שוואַכע פינגער אַרויסגעריסן טויזנטאַריקע בוריאַנעס און נעוואַנט: אַט דאָ וועלן מיר\וואַיינען — און מ׳וואַיינט.

ווי פעסט און איינגעפונדעוועט עס שטייען די געביידעס, ווי טיף אין באָ־דען עס שטעקן די פלעעער, ווי גלייך אַריינגעקלאַפּט עס זיינען די טשטוע־קעס...

און אַט נעמסטו צו די אויגן פון דער אַרומיקער פרייד און קוקסט זיך איין אינם ווייטן פאַרנעפלטן חלול. ווי שאַ־טענס שווימען אַרויס לעדער — פייער, לימע, לאַטוויע, רומעניע, גאַליציע און —וע, וע! — אַט גייען זיי אויף די שמוציקע שטעטלאַך, די שוואַרצע אַי־דעלאַך, די באַדן מיט די פאַרשימלטע וואַסערן, די קליינעלאַך וואָס געגיען נאַנצענע טעג. די פאַרמיסטיקטע מאַר־קען, די קלויזן, שולן, חדרים, די יאַר־קע הינט, און אַלע, אַלע, בויגן זיי זיך, דרייען זיך אַרום עטלאַכע צעשראָקענע גוייאים, וואָס האָבן געבראַכט אַ פאַר עופות צו פאַרקויפן...

אַט דאָס איז אַ ביי־נאַכט אידיש־בראַכלדס אַט לעבן זיי אויף פאַר מיר אַט די אַלע שטעטלעך מיט זייערע לויות און ברית׳ן. אַט נעמען זיי זיך שאַטענען זיינט ביי זיין מיט די אידנבריידזשער ווייטע פאַר׳חלוט׳טע פעלדער און עס ווערט אין עס ווערט רייפער אין טיפער אַ וואַנוש: זאָלן אונטערגיין אַט די חורבות און אויף זייערע אַשן. זאָלן אויסוואַסן אַלע אַרויסגעריסענע אידישע פאַרטערע אַלע אַלע אַל